

Korte jobs: springplank naar een duurzame baan?

Bart Cockx
Universiteit Gent

Arbeidsmarktcongres Steunpunt Werk en Sociale
Economie
Leuven 17 December 2008

1. Inleiding

- **Jeugdwerkloosheidsgraad (15-24 jaar) is**
 - bijzonder hoog in de EU-15
 - Tussen 1995 en 2005 gemiddeld 17.9%
<--> slechts 8.5% van de totale actieve bevolking werkloos
 - **Zeker in België**
 - 20.5% tegenover 8.4% (vooral in Wallonië)
- => **Strijd tegen jongerenwerkloosheid = beleidsdoel**

1. Inleiding

- Hogere werkloosheid in begin van beroepsloopbaan nochtans **normaal**:
 - zoeken naar passende betrekking vraagt tijd
 - verkeerde keuzes leiden naar perioden van werkloosheid
 - => lost zichzelf op na verloop van tijd

1. Inleiding

- Maar...waarom in België meer jongeren werkloos dan elders?
 - In 2005 slechts 30% van tewerkgestelde jongeren zijn dit tijdelijk (<--> 40% in EU)
 - **Mogelijke reden: te strikte reglementering m.b.t. tijdelijke jobs?**
=>
 - zoeken kan enkel als werkloos?
 - gebrek aan springplanken naar vaste baan?
 - Anderzijds, misschien is strikte reglementering gerechtvaardigd?
 - risico om vast te raken in secundaire/precaire arbeidsmarkt:
 - van ene korte (slecht betaalde?) job naar andere
 - al dan niet onderbroken door werkloosheidsperioden

1. Inleiding

■ **Vraagstelling**

- Zijn tijdelijke jobs springplank naar duurzame job?
- Of...raken jongeren die tijdelijke jobs aanvaarden verstrikt in een kringloop van tijdelijke jobs en werkloosheid?

■ **Analyse beperkt tot specifieke groep**

- Schoolverlaters
- 18 tot 26 jaar oud
- zonder enige werkervaring
- 9 maanden na beëindigen van de studies

2. Wat zegt economisch onderzoek?

- Tijdelijke tewerkstelling = **springplank** omdat
 - werkgever kans geeft om werknemer te “**screenen**”
 - motivatie **signaleert** aan potentiële werkgevers
 - indien lang genoeg duurt => **opbouw menselijk kapitaal**
 - toegang verschaft tot **informele netwerken**
- Tijdelijke tewerkstelling = **val** omdat
 - uitkomst van **screening** negatief kan zijn
 - **signaal** van beperkte ambitie/vaardigheden/...
- Meeste empirische studies bevestigen springplankhypothese

3. Andere aanpak in deze studie

■ Gebruikelijke aanpak

- ❑ Wordt een werkloze, die een *tijdelijk (interim) arbeidscontract aanvaardt*, sneller tewerkgesteld met contract *onbepaalde duur*?
- ❑ Of sneller indien hij of zij tijdelijke tewerkstelling **weigert**?

■ Problemen met gebruikelijke aanpak

- ❑ Contract onbepaalde duur kan **kort** zijn (cf. proefperiode/arbeiders)
- ❑ Tijdelijke contracten kunnen vrij **lang** duren (tot 4x 2 jaar)

3. Andere aanpak in deze studie

■ Aanpak van deze studie

□ Gaat uit van **effectieve** duur van job

- **Korte job** = tewerkstelling van maximum 3 maanden bij zelfde werkgever die eindigt met overgang naar werkloosheid
- **Langdurige tewerkstelling** = langer dan 1 jaar bij zelfde werkgever

□ Voordelen

- Geeft **ondergrens** van het integrerend effect van korte jobs
- Effectieve duur = **doel** <--> aard van het contract = slechts **middel**

□ Nadelen

- **Ex-post** analyse: niet mogelijk om *ex ante* korte/lange jobs te identificeren
- Gedeeltelijk **arbitraire** keuze tewerkstellingsduur

4. Data

- **Administratieve gegevens van instellingen van SZ**
 - “Datawarehouse” van de KSZ
 - Arbeidssituatie (tewerkgesteld/werkloos) op einde ieder kwartaal 1998-2001 (4 jaren)
 - Anonieme indicator van onderneming: identificeert overgangen tussen jobs
 - Socio-economische indicatoren m.b.t. individu en bedrijf
- **Anonieme Steekproef (8 921 vrouwen; 6 627 mannen)**
 - Alle schoolverlaters zonder enige arbeidservaring
 - 18-25 jaar oud
 - die in 1998 voor het eerst (na 9 maanden wachttijd) uitkeringsgerechtigde werkloze werden

5. Methode

■ Analyse in 2 stappen

1. Schatten van econometrisch model

- Overgangen tussen werkloosheid en werk en tussen jobs
- Houdt rekening met
 - (niet-) waarneembare verschillen tussen behandelingsgroep (aanvaarden korte jobs) en controle groep (aanvaarden geen korte jobs)
 - het feit dat de aard en duur van de **vorige arbeidssituatie** de overgangen uit de **huidige arbeidssituatie beïnvloedt**
- Wijst op complexe determinanten van deze overgangen waarvan sommige de springplankhypothese ondersteunen, andere deze tegenspreken

2. Simulatie van de springplankhypothese

- Nagaan of en met hoeveel, binnen 1 (2) jaar na het aanvaarding van een korte job, de kans op duurzame tewerkstelling verhoogt

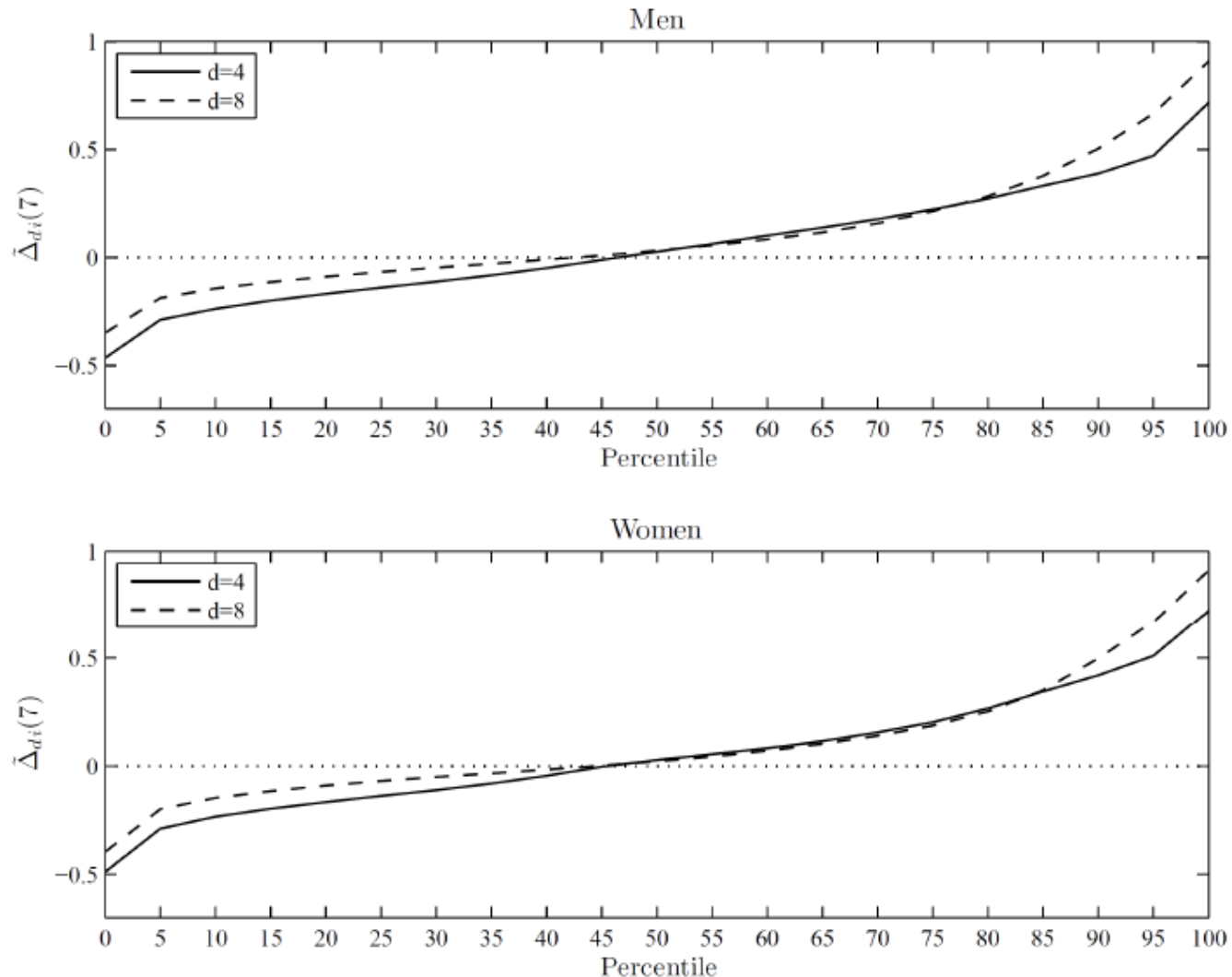
6. Resultaten

	Gemiddelde kans op langdurige job			
	1 jaar nadien		2 jaren nadien	
	Weiger korte job	Aanvaard korte job	Weiger korte job	Aanvaard korte job
man	22%	+5% punten	41%	+13% punten
vrouw	25%	+5% punten	49%	+10% punten

- Gemiddelde verbergt variatie over populatie

Figuur : Verdeling van de toename van de kans op langdurige tewerkstelling na korte job

6. Resultaten

- Het springplankeffect van korte jobs is **lager**
 - Voor universitair
 - In Vlaanderen
 - Hoe lager de werkloosheidsgraad (in arrondissement)
- Gemiddeld echter **nooit negatief**
- Dit is **ondergrens**:
 - Indien korte jobs die eindigen in andere job meeneemt
 - Effect na 2 jaar (zie Over.Werk)
 - voor mannen: +19% (i.p.v 13%)
 - voor vrouwen: +14% (i.p.v. 10%)

6. Besluit

- Korte jobs (< 3 maanden) zijn **gemiddeld** springplanken naar langdurige tewerkstelling (>1 jaar)
- Maar...
 1. Voor velen **verlaagt** kans op langdurige tewerkstelling
 2. Studie beperkt tot **langdurig werkloze schoolverlaters**
 - Die korte jobs hebben aanvaard <--> zij die dit niet deden??
 - B.v.: Indicatie dat effect verkleint met werkervaring
 3. Indien dit werkt via het *signaalmechanisme*, dan riskeert een **veralgemening** van korte jobs **niet te werken**
 4. Wat is het effect op loon of, meer algemeen op **kwaliteit van de tewerkstelling?**